

چيروكى ژيان

چراتۆر له قولپنچكى ژوورئ، له سەر چه رپايه يهك داييسا. خاميكي سپى گولڊۆزى كراوى له ژيړ راخرابوو كه به ده و رانبه رى چه رپايه كه دا شوږ بېووه. كه ميك ئه و به رتر، شو شو به تاسكالو و چارشو شانوه له په نا سه ماوه ر، كه جى هه ميه سه يى خوى بوو، دانيشت بوو. ئيسكان و نالبه كييه كان پاك و خاوين له نيو سووزمه يهك هه لچن د رابوون. دوو سى كچه جحيله ي خزم، له هاتو چوو دابوون. مال هه لگيرابووه و هه موو شت ره نكيكي نوئى به خووه گرتبوو. گنجى په رده كان ده ريانده خست كه تازه شو راون و ئه وږو ئيواره يه كي درهنگ هه لواسراونه وه. ژنيكي جحيل و مندالكاره، له گوشه ي به رامبه رى چراتۆر كه، ده جيو بانئىكي خاويندا پاكشابوو. دوشه گه له و بالنجيكي بچووكى له په نا راخرابوو كه مه لوته كه يه كي له سەر دريژ كرابوو.

پياوه كان هاتنه وه و ئاوه دانئيه كي تريان خسته نيو ماله كه. دوو سى كه سيشيان له خزمه كان له گه ل بوو. نان خورا و مه جليسى قسه و باسى خوش دامه زرا. نوقل و شه و چه له له چه قى ژوورئ ريز كران و له سەر برپارى پيشوو نيو منداله كه يان نا (ژيان).

دهست به دهست گه را. هه ركه سه ماچى ده كرد و ئاواتى ته مه نى دريژى بو ده خواست. گه پشته وه ده ستى باپيرى. به چاوه چكو له و ردينه سپيه كه يه وه تى پاما. دوعا يه كي به سه ردا خوئند و ماچى كرد و لى خورد بووه. ده تگوت له سيمى ژياندا له ئاواته به دى نه هاتووه كانى خوى ده گه رى. دايه وه دهست شو شو و له په نا دايكى داياننا.

ژيان هه روا كه له سەر پشت پاكشابوو، بى رى له رۆژانى پيشوو ده كرده وه. له خانووبه ره دوو نهۆمه كه ي سه رده مى مندالى، له پليكانه بلينده كان، له حه وشه ي گل كه ئيواران ئاوپرژين ده كرا و ده مالدارا، له داره ميوه كه ي په نا مدبه ق، له كو لانى ته نكه به ر و دوور و دريژ...

به ئه سپايى راسته وه بوو. به ره و په نجه ره ئاوه لاهه ي روو وه و هه سار رويى. گوله به رۆژه كان هيندك راست هه لچووبوون و له پشت شووشه وه سه ره تاسكه يان ده كرد و چاويان برپيووه ژووره كه، هيندكيش پشتيان چه ما بووه و چاونزير به ر پى خويان ده پشكنى.

ژيان هه روا كه ده ستى به ريسمه ي په نجه ره كه وه بوو به هه موو هيز و تواناى خوى قاقايه كي كيشا و له گه لى پشته وشكين بووه. به دم پيكه نينه وه فرميسكه كانى ده سريه وه و به ره و په نجه ره داخراوه كه ي ئه و به ر هه نكاوى ده نا..

باسكه كانى له سەر سينگى گرى دابوو و لاجانگى به شووشه كه وه نووسان دبوو. جالجالو كه يهك كه لىنى ده ره وه ي په نجه ره كه ي ته نيبوو و په پوله يه كي وشك هه لاتووى پيوه هه لواسرا بوو. هه ندئ ورده كاغز و چه ند گه لاي زه رد

و سوور هه لگه پراو له نيوه پراستی هه وشه تنگ و خه فه که ی پشت ماله وه، شایى جندوکانیان ده گيړا. په پووله پایزه کانیش له بن دیوار پچکه یان به سنبوو و قه راغه و قه راغ ده سووران و سه یرکه ری ئه م په شبه له که بوون.

پولوو یه کی گپاوی به زه ینیدا پاخووشی و ئاسمانی بیری پووشاند: “ دهنگی قامیش ئه ورپوژه خنکا، که شمشالیان لی دروست کرد.”

ژیان ههستی به گرمیی ئه و فرمیسه که کرد که وه کی ئاوی کولیو پومه تی بری و له ژیر چه نه ی چلوورهی به ست.

تاسه ی بیره وه ریبه نیژراوه کانی هه لیانگرت. خو ی له گومبه زان^۱ دیته وه. به داوینی گرده که دا هه لده گه پرا و به ئالی هه ر کیلیکدا ده بووری، له ناوه که ی خورد ده بووه. له دوندی گرده که پراوه ستا. پیچی شاخ بوو و پشتی شار. به ئارامی وه رچه رخوا و له گورستانه گه وره که ی دوری پوانی.

بایه کی توزاوی هه لیکردی و بلیسه ی قره کانی وه سه ما خست. پوژ له پشت *داشامه جید*^۲ هوه ئاوا بوو، و شوشو فووی به سه ماوهره که دا کرد. پیچی چراتوپره که ی شل کرده وه و توپره که هیندیکی کایه به گره ره ش هه لگه پراوه که ی لای چه پی سینگیه وه کرد و کوژایه وه.

ژیان له ئاستی خو ی پونیش. کیلیکی بوړ له بهر ده می ورده و رده له گله زه رده که پرا و هه ندی گوله به پوژه یه که هه لچوو. له سه ری نوو سرا بوو:

“ چ به خته وهرم ئه مرپو، که له شم له نامیزی تودا ئارامی گرتووه و میشک و دن و خوین و هه ناوم له تودا ده توینه وه و پرپوژله کانی جه ستم تیکه ان به دار و به رد و توزو خو لی تو ده بنه وه، نه ی نیشتمانی بی که سم!! ”

^۱ گورستانی گشتی شاری مه هاباد

^۲ کیویکه له پوژه لاتى مه هاباد